



"אני לא יכולה למחוק מהראש את כל הדם"
המתקפה של ארגונים פלסטיניים חמושים על ישראל ב-7 באוקטובר

תקציר

בשעת בוקר מוקדמת של 7 באוקטובר 2023 התעורר שגיאה שפרוני, בן 41, מאזעקות, כמו ישראלים רבים אחרים באותו יום הגרים בסמוך לרצועת עזה. כשהחלה ההתקפה על קיבוץ בארי הוא מיהר בפיגימה עם בתו בת החמש לממ"ד שבביתו. שנים קודם לכן שכנעה אותו אשתו להסיר את הידית החיצונית של הדלת, ולכן, כאשר לוחמים פלסטינים פרצו לביתו בסביבות השעה 11:00 בבוקר, לא עלה בידם לפתוח את דלת הממ"ד. שפרוני סיפר לארגון Human Rights Watch:

שמעתי זכוכית מתנפצת ואחרי כמה שניות שמעתי יריות על דלת הממ"ד. מאחר שהדלת לא הייתה חסינת כדורים, הכדורים עברו דרכה. החדר התמלא כולו בריח של אבק שריפה ושברי טיח. הבת שלי שאלה אותי אם הם מנסים להרוג אותנו ואמרתי לה, "כן, אבל הם לא יצליחו". הם ניסו במשך כמה דקות להפיל את הדלת אבל לא הצליחו. הם ניסו לירות על הצירים.

לדברי שפרוני, עשן החל לחדור מבעד לדלת:

היה די ברור שאנחנו לא יכולים להישאר כאן. אם היינו נשארים, היינו מתים. בשלב זה החלטתי לצאת, זה היה יותר כמו אינסטינקט. פתחתי קצת את דלת הממ"ד וראיתי שכל הבית בוער, אז ניגשתי לחלון ופתחתי אותו. ראיתי שגם כל אזור הרחבה שמחוץ לבית בוער.

שפרוני ניפץ את זוגיית החלון ופתח בדחיפה את תריסי המתכת. הוא עטף את בתו בשמיכה ואמר לה להצמיד כרית לאפה ולפיה ולנשום דרכה. ואז הוא קפץ החוצה כשהיא בזרועותיו. הוא נכווה קשה בזרועותיו, בכתפיו, בגבו ובפניו. רק בחצות הוא הצליח להגיע לבית חולים ולקבל טיפול בכוויות.

סקירה כללית של המתקפה ב-7 באוקטובר

בבוקר 7 באוקטובר ביצעו ארגונים פלסטיניים חמושים התקפות רבות ומתואמות, לרבות על יישובים אזרחיים ואירועים חברתיים של אזרחים ועל בסיסים צבאיים באזור המכונה "עוטף עזה", האזור המיושב בדרום ישראל הגובל ברצועת עזה. הארגונים החמושים תקפו לפחות 19 קיבוצים וחמישה מושבים, וכן את הערים שדרות ואופקים, שני פסטיבלים של מוזיקה ומסיבת חוף. כיתות כוננות וכוחות משטרה באזור ניסו להתנגד לתוקפים עד לבואם של כוחות צבא ישראליים, שלא אחת הגיעו כמה שעות לאחר תחילת המתקפה. הלחימה נמשכה חלק ניכר מאותו יום, ובמקרים מסוימים גם מעבר לכך.

המתקפה בוצעה בחג שמחת תורה, כאשר חיילים רבים היו בחופשה. הארגונים הפלסטיניים החמושים החלו את המתקפה בשיגור חסר הבחנה של מטחי רקטות ופריטי תחמושת לא מונחים אחרים לעבר ישראל. לוחמים פרצו את המכשול הפיזי החוצץ בין רצועת עזה לישראל, ולאחר מכן תקפו יישובים סמוכים. בשלב מוקדם של המתקפה הלוחמים שיבשו והשמידו ציוד תקשורת ומעקב, וכך מנעו מהכוחות הישראליים לקבל תמונת מצב מדויקת.

בפסטיבל המוזיקה סופרנובה נהרגו לפחות 364 אזרחים – המספר הגבוה ביותר של אזרחים שנהרגו באתר אחד באותו יום. ברבים מהאתרים שהותקפו ירו לוחמים ישירות על אזרחים, לעיתים קרובות מטווח קצר, בעת שהם ניסו להימלט, ועל עוברי אורח שנסעו בכלי רכב. הם השליכו רימוני יד, פתחו באש לתוך ממ"דים ומקלטים אחרים וירו רימונים על בתים באמצעות מטולי RPG. הם הציתו בתים, וכך שרפו וחנוקו אנשים למוות ואילצו אנשים אחרים לצאת מבתיהם, ואז תפסו או הרגו אותם. הם לקחו מאות אנשים כבני ערובה והעבירו אותם לרצועת עזה, או הוציאו אותם להורג.

סוכנות הידיעות הצרפתית (AFP), שהצליבה מקורות מידע רבים כדי לאמת את מספר ההרוגים, העריכה כי 815 מתוך 1,195 הרוגי המתקפה היו אזרחים, לרבות 79 אזרחי מדינות זרות. עם ההרוגים נמנו לפחות 282 נשים ו-36 ילדים. הארגונים הפלסטיניים החמושים תפסו 251 אזרחים ואנשי כוחות ביטחון

ישראליים כבני ערובה ולקחו אותם לרצועת עזה לאחר המתקפה.¹ חלק מהחטופים עדיין מוחזקים כבני ערובה ברצועת עזה, אחרים שוחררו, או נהרגו, או מתו בלחימה שלאחר מכן. אלה נכללו במניין ההרוגים הכולל.

כלי תקשורת מקומיים ובינלאומיים תיארו בפרוטרוט רבים ממעשי הזוועה שבוצעו ב-7 באוקטובר. בכמה מהדיווחים מוזער היקף ההפרות, ואילו באחרים נכללו טענות בדבר הפרות שמאוחר יותר הוכח כי לא בוצעו.

חמאס, התנועה הפלסטינית המושלת מאז שנת 2007 ברצועת עזה, הנתונה תחת כיבוש ישראלי, הצהיר כי הזרוע הצבאית שלו, גדודי עז א-דין אל-קסאם ("גדודי אל-קסאם"), הובילה את המתקפה ב-7 באוקטובר. מדיווחים שמסרו ניצולים ומתיעוד דיגיטלי זמין לציבור מאותו יום עולה שרבים מהלוחמים לבשו שילוב של מדים שחורים וירוקים או בגדי הסוואה, המזכירים במידת מה את מדי הצבא הישראלי. חלקם קשרו סביב ראשיהם סרטים או ענדו סמלים מיוחדים שזיהו אותם כחברים בחמאס או בארגון חמוש אחר. חברים בארגונים חמושים אחרים פעלו בלבוש אזרחי, אם כי ייתכן שהיו גם אזרחים מרצועת עזה שהצטרפו למתקפה.

רוב קורבנות ההתקפות היו יהודים ישראלים. עם זאת, לוחמים הרגו, פצעו או תפסו כבני ערובה גם אזרחים ישראלים המחזיקים באזרחות נוספת וכן פלסטינים אזרחי ישראל, פלסטינים מרצועת עזה ועובדים זרים, לרבות אזרחי הפיליפינים, מקסיקו, נפאל, סין, סרי לנקה ותאילנד, ולפחות אזרח אחד מאריתריאה, מבריטניה, מגרמניה, מטנזניה, מקמבודיה, מסודאן ומקנדה.

דו"ח זה נועד לתאר את אופיין ואת היקפן של ההפרות של המשפט ההומניטרי הבינלאומי, המוכר גם כדיני המלחמה, ושל פשעים בינלאומיים חמורים שביצעו ארגונים פלסטיניים חמושים באתרים רבים שהותקפו ב-7 באוקטובר. הדו"ח גם בוחן את התפקיד שמילאו הארגונים הפלסטיניים החמושים השונים שהיו מעורבים בהתקפות ואת התיאום ביניהם לפני ההתקפות ובמהלכן.

ארגון Human Rights Watch דיווח בהרחבה בפרסומים אחרים על הפרות של דיני המלחמה בידי כוחות ישראליים וארגונים פלסטיניים חמושים ברצועת עזה, וכן על הפרות חמורות של זכויות האדם ועל התנאים הקשים השוררים ברצועה, גם מאז 7 באוקטובר.²

מתודולוגיה

בחודשים אוקטובר ונובמבר 2023 ערך ארגון Human Rights Watch מחקר בישראל, והוא המשיך במחקר-מרחוק עד חודש יוני 2024. המחקר כלל ראיונות פנים אל פנים וראיונות-מרחוק עם 144 אנשים, לרבות 94 ניצולים מההתקפות של 7 באוקטובר; בני משפחה של ניצולים, של בני ערובה ושל הרוגים; אנשי כוחות הצלה שאספו שרידי אדם מאתרי המתקפה; מומחים רפואיים שבחנו את שרידי האדם וסיפקו ייעוץ משפטי לרשויות הישראליות; בעלי תפקידים ברשויות המוניציפליות של אתרי המתקפה; עיתונאים שביקרו באתרי המתקפה לאחר שכוחות ישראלים חזרו לאבטח את האזורים; חוקרים הבוחנים ארגונים פלסטיניים פוליטיים וחמושים, וחוקרים בינלאומיים. ארגון Human Rights Watch אימת למעלה מ-280 תמונות וסרטונים שפורסמו בפלטפורמות של רשתות חברתיות או שותפו ישירות עם הארגון, לרבות כאלה שתועדו במצלמות-גוף של לוחמים, במצלמות של טלפונים ניידים, במצלמות-דרך

¹ סוכנות הידיעות הצרפתית (AFP) מסרה לארגון Human Rights Watch נתונים מפורטים על מספר הקורבנות ועל התפלגותם, על פי ניתוח שערכה המבוסס על מידע שנאסף מרשימות שונות של קורבנות שהרכיבה ממשלת ישראל, ממקורות ציבוריים ומדיווחים שלה-עצמה. AFP הגדירה אזרחים ככל הקורבנות שבנוגע להם עלה בידה לברר ולאמת את השם והגיל ואשר לא נכללו ברשימות של אנשי הכוחות הישראליים שנהרגו ואשר פורסמו בידי משרד הביטחון ומשרד הפנים. הנתונים שבידי AFP לא פורסמו אך הם זמינים ללקוחות השירות האלחוטי של הסוכנות. אישוש נוסף למניין ההרוגים נמצא במאמר "7 באוקטובר: היום שבו הכל קרס", הארץ, 7 באפריל 2024, <https://www.haaretz.co.il/news/politics/2024-04-07/ty-article-static/premium/0000018b-f6ba-dafe-a18f-f7fb5e560000> (נדלה ב-31 במאי 2024).

² כל הדיווחים זמינים בכתובת <https://www.hrw.org/middle-east/north-africa/israel/palestine>.

ובמצלמות אבטחה במעגל סגור (CCTV) מהאתרים שהותקפו. ארגון Human Rights Watch כחן גם תצלומי לוויין וניתח עשרות הקלטות-שמע ששותפו ברובן בערוצי הטלגרם של ארגונים חמושים.

המשפט ההומניטרי הבינלאומי

דו"ח זה מפרט הפרות רבות של המשפט ההומניטרי הבינלאומי – דיני המלחמה – שבוצעו בידי ארגונים פלסטיניים חמושים ב-7 באוקטובר 2023. הוא אינו כולל הפרות שבוצעו מאז, ובהן התקפות מכוונות וחסרות הבחנה נגד אזרחים ואובייקטים אזרחיים; הרג מכוון של אנשים במשמורת; יחס אכזרי ובלתי אנושי אחר; אלימות מינית ומגדרית; תפיסת בני ערובה; השחתה וביזוי של גופות; שימוש במגינים אנושיים; שוד וביזה.

המשפט ההומניטרי הבינלאומי מכיר בכיבוש הישראלי בגדה המערבית וברצועת עזה כסכסוך מזוין מתמשך. על מעשי האיבה בין ישראל לחמאס ולארגונים פלסטיניים חמושים אחרים חלים המשפט ההומניטרי הבינלאומי, שעניינו סכסוכים מזוינים שאינם בינלאומיים ושורשיו נעוצים במשפט הבינלאומי ההסכמי, ובייחוד בסעיף 3 המשותף לאמנות ג'נבה משנת 1949, והמשפט ההומניטרי הבינלאומי המנהגי. כללים אלה נוגעים לשיטות ולאמצעי הלחימה, וכן להגנות בסיסיות על אזרחים ועל לוחמים שאינם משתתפים עוד במעשי האיבה, והם חלים הן על מדינות והן על ארגונים חמושים שאינם מדינות.

הכלל הראשון במעלה במשפט ההומניטרי הבינלאומי קובע כי צדדים לסכסוך חייבים להבחין בכל עת בין לוחמים לבין אזרחים. לעולם אסור להציב אזרחים כיעד להתקפה. התקפות המכוונות מראש לאזרחים, או התקפות שאינן מבחינות בין לוחמים לבין אזרחים, או שהפגיעה שהן צפויות לגרום לאזרחים אינה מידתית ביחס לתועלת הצבאית הצפויה מהן, הן התקפות אסורות.

במהלך סכסוך מזוין מותר לתקוף במכוון חברים בכוחות לוחמים מאורגנים של צד שאינו מדינה. חברי ארגונים חמושים שאינם מדינה אינם נדרשים ללבוש מדים או סמלים מזהים אחרים.

אזרחים מאבדים את חסינותם מפני התקפה רק כאשר הם משתתפים במישרין במעשי איבה, ורק למשך פרק הזמן שבו הם משתתפים בהם. ב"הנחיה פרשנית בדבר השתתפות ישירה במעשי איבה" של הוועד הבינלאומי של הצלב האדום (ICRC) נקבע כי אזרחים הנוקטים "הגנה עצמית אינדיווידואלית" אינם משתתפים ישירות במעשי איבה. כלומר, אזרחים המשתמשים בכוח הכרחי ומידתי כדי להגן על עצמם מפני תקיפה בלתי חוקית אינם נעשים בשל כך למטרות צבאיות חוקיות. שאילולא כן, כך נקבע בהנחיה, "יתהיה זו תוצאה אבסורדית של מתן לגיטימציה להתקפה שקודם לכן הייתה בלתי חוקית".³

סעיף 3 המשותף לאמנות ג'נבה משנת 1949 מקנה כמה הגנות בסיסיות לאזרחים או ללוחמים שנשבו או פורקו מנשקם. אלימות כלפי אנשים כאלה – ובייחוד רצח, יחס אכזרי ועינויים – היא אסורה, וכך גם פגיעה בכבודו של אדם, ובפרט יחס מבזה ומשפיל, ותפיסת בני ערובה.

פשעי מלחמה ופשעים נגד האנושות

הפרות חמורות של דיני המלחמה, המבוצעות מתוך כוונה פלילית – אם בכוונה תחילה ואם בפזיזות – הן פשעי מלחמה. פשעי מלחמה, הנמנים עם "ההפרות החמורות" של אמנות ג'נבה ומעוגנים במשפט המנהגי, כוללים קשת רחבה של עבירות, לרבות התקפות מכוונות, חסרות הבחנה ולא מידתיות הפוגעות באזרחים ובאובייקטים אזרחיים, עינויים וצורות אחרות של התעללות, תפיסת בני ערובה, שימוש במגינים אנושיים ועוד. כמו כן, אפשר להטיל אחריות פלילית על יחידים בגין ניסיון לבצע פשע מלחמה וכן בגין סיוע לביצוע פשע מלחמה, סיוע שנועד לאפשר את ביצועו או הסתה לביצועו.

International Committee of the Red Cross (ICRC) "Interpretive Guidance on Director Participation in Hostilities" <https://casebook.icrc.org/case-study/icrc-interpretive-guidance-notion-direct-participation-hostilities#:~:text=All%20feasible%20precautions%20must%20be,be%20protected%20against%20direc> (נדלה ב-31 במאי 2024). t%20attack

פשעים מסוימים, כגון רצח, עלולים לעלות לכדי פשעים נגד האנושות כאשר הם מבוצעים במסגרת "התקפה נרחבת או שיטתית המכוונת נגד אוכלוסייה אזרחית". אמנת רומא של בית הדין הפלילי הבינלאומי (ICC) מגדירה "התקפה" כזו כדרך פעולה הכרוכה בביצוע חוזר ונשנה של מעשים הנחשבים לפשעים נגד האנושות, בהתאם למדיניות של מדינה או ארגון לבצע "התקפה" כזו – כלומר, המעשים הפליליים החוזרים ונשנים שבוצעו – או לשם קידומה. מדיניות כזו כוללת קידום או עידוד פעיל של התקפה מסוג זה מצד המדינה או הארגון, או, במצבים מסוימים, הימנעות מכוונת מנקיטת פעולה בעניין.

אנשים האחראים לפשעי מלחמה או לפשעים נגד האנושות עלולים לשאת באחריות הפלילית להם, ובכללם מי שתכננו את הפשעים, או הסיתו לביצועם, או סייעו בביצועם. בנוסף על כך אפשר להעמיד לדין מפקדים ומנהיגים אזרחיים בגין אחריות פיקודית לפשעי מלחמה או לפשעים נגד האנושות כאשר הם ידעו או היה עליהם לדעת על ביצוע הפשעים בידי אנשים הכפופים להם בשרשרת הפיקוד והם לא נקטו אמצעים מספקים כדי למנוע אותם או כדי להעניש את האחראים להם.

על מדינות חלה החובה לחקור ולהעמיד לדין באורח הוגן אנשים השוהים בשטחן והנחשדים במעורבות בפשעי מלחמה או בפשעים נגד האנושות.

הפרות שבוצעו ב-7 באוקטובר

הפרות של המשפט ההומניטרי הבינלאומי ופשעי מלחמה

מעשי הרג

דיני המלחמה אוסרים על ביצוע התקפות מכוונות או חסרות הבחנה נגד אזרחים ועל הרג של אזרחים או לוחמים שנשבו ומוחזקים במשמורת; אלה הם פשעי מלחמה.

לוחמים פלסטינים תקפו שוב ושוב אזרחים והוציאו להורג אנשים שהוחזקו במשמורת שלהם. הרג האזרחים נראה מתוכנן בשל קווי הדמיון הרבים באופן הביצוע של מעשי ההרג באתרי התקיפה השונים: הארגונים החמושים כיוונו רבות מהתקפותיהם אל אזורים מיושבים, לוחמים החלו לירות באזרחים מיד לאחר תחילת המתקפה בשעה 6:30 בבוקר, והקלטות-השמע והסרטונים מההתקפות, שהארגונים החמושים פרסמו בערוצי הטלגרם שלהם, מעידים על שיטת פעולה משותפת. לאחר המתקפה פרסמה הנהגת חמאס כמה הצהרות שבהן נאמר כי לוחמי הארגון קיבלו הוראה לחוס על נשים, ילדים ואנשים מבוגרים, אך האירועים סותרים טענה זו. כמה מן ההצהרות אף אינן מציינות גברים, המוגנים גם הם מפני התקפה אם הם אזרחים.

לוחמים גם הסבו פעמים רבות נזק נרחב לרכוש של אנשים, הן באמצעות הרס והשחתה והן באמצעות שריפתם של מבנים עד היסוד – מעשים שהעמידו אזרחים ששהו בהם בסכנה חמורה.

עינויים והתעללות

לוחמים פלסטינים עינו אנשים שלכדו והתעללו בהם, לרבות אנשים שנתפסו כבני ערובה. ביצוע עינויים ומעשי התעללות אחרים הוא הפרה של דיני המלחמה, והוא בגדר פשע מלחמה.

בסרטונים מאומתים נראים לוחמים מכים אנשים המוחזקים במשמורתם ובוועטים בהם. באחד הסרטונים נראה לוחם הגורר אישה בשערותיה. בסרטון אחר נראה לוחם המוציא בת ערובה, פצועה בבירור, מתא המטען של רכב, גורר אותה בשערותיה ביחד עם גבר אחר ומכניס אותה בכוח למושב האחורי של הרכב, בעודה מנסה להתנגד. בסרטון מאומת שפורסם בערוץ הטלגרם South First Responders נראים גברים שלראשם סרטים של גודי אל-קסאם כשהם מוציאים אדם ממיגונית

הסמוכה לתחנת אוטובוס ליד קיבוץ כיסופים.⁴ לוחמים מוליכים את האיש לעבר מכונית החונה ליד תחנת האוטובוס, ואחד מהם מכה אותו שוב ושוב בקת רובה. לוחם שני מתקרב לאיש כשבידו אזיקונים ובוטע פעמיים בראשו, ורק אז לוחם אחר עוצר בעדו.

פשעים הכוללים מעשי אלימות מינית ומגדרית

אונס וצורות חמורות אחרות של אלימות מינית הם פשעים על פי המשפט הבינלאומי. מעשי אלימות מינית ומגדרית עלולים גם לעלות לכדי פשע המלחמה של פגיעה חמורה בכבודו האנושי של אדם. ארגון Human Rights Watch מצא ראיות למעשי אלימות מינית ומגדרית של לוחמים, לרבות עירוס כפוי ופרסום ללא הסכמה של תמונות בעלות אופי מיני ברשתות החברתיות. ארגון Human Rights Watch לא הצליח לאסוף באמצעות ראיונות עם ניצולים או עם עדים למעשי אונס במהלך המתקפה ב-7 באוקטובר מידע שאפשר לאמת. ארגון Human Rights Watch ביקש לקבל גישה למידע על אלימות מינית ומגדרית הנמצא בידי ממשלת ישראל, אך זו לא ניתנה לו.

צוות משרדה של הנציגה המיוחדת של מזכ"ל האו"ם לענייני אלימות מינית במצבי סכסוך ביקר בישראל בהזמנת ממשלתה. הצוות ראיין אנשים שדיווחו כי היו עדים למעשי אונס ולאלימות מינית אחרת והגיע למסקנה כי יש "יסוד סביר להאמין שאלימות מינית הקשורה לעימות התרחשה במהלך ההתקפות ב-7 באוקטובר בכמה מקומות ברחבי האזור הסמוך לרצועת עזה, לרבות מעשי אונס ואונס קבוצתי, בשלושה מקומות לפחות".⁵

הוועדה הבינלאומית הבלתי תלויה של האו"ם לחקירת השטח הפלסטיני הכבוש, לרבות ירושלים המזרחית, וישראל ("וועדת החקירה של האו"ם), חקרה, בין היתר, פשעים שבוצעו במהלך המתקפה ב-7 באוקטובר. בדו"ח הוועדה מיוני 2024 נכתב כי היא "תיעדה מקרים המעידים על אלימות מינית שנגקטה נגד נשים וגברים באתר פסטיבל נובה ובסביבתו, וכן במוצב הצבאי נחל עוז ובכמה קיבוצים, לרבות כפר עזה, רעים וניר עוז",⁶ ו"מצאה סימנים לכך שחברי הזרוע הצבאית של חמאס וארגונים פלסטיניים חמושים אחרים ביצעו מעשי אלימות מגדרית (GBV) בכמה מקומות בדרום ישראל ב-7 באוקטובר".⁷

סביר להניח שהיקף מעשי האלימות המינית והמגדרית שבוצעו במהלך המתקפה ב-7 באוקטובר לא יוודע לעולם: קורבנות רבים נהרגו; סטיגמה וטראומה מרתיעות לעיתים קרובות ניצולות וניצולים מדיווח על פשעים; וכוחות הביטחון של ישראל ואנשי שירותי הצלה אחרים לא אספו ראיות פורנזיות רלוונטיות מאתרי המתקפה או מהגופות בעת שפינו אותן.⁸

⁴ South First Responders (@South First Responders), פוסט בערוץ טלגרם, 8 בנובמבר 2023 (נדלה ב-21 ביוני 2024).

⁵ ביקור רשמי של צוות משרד SRSO-SVC בישראל ובגדה המערבית הכבושה, 29 בינואר – 14 בפברואר 2024, דו"ח המשימה, משרד הנציגה המיוחדת של מזכ"ל האו"ם לענייני אלימות מינית במצבי סכסוך, מארס 2023, <https://www.un.org/sexualviolenceinconflict/wp-content/uploads/2024/03/report/mission-report-official-visit-of-the-office-of-the-srsg-svc-to-israel-and-the-occupied-west-bank-29-january-14-february-2024/20240304-Israel-oWB-CRSV-report.pdf> (נדלה ב-21 ביוני 2024).

⁶ Report of the Independent International Commission of Inquiry on the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem, and Israel (COI) – Advance unedited version (A/HRC/56/26), פסקה 25.

⁷ שם, פסקה 24.

⁸ Carrie Keller-Lynn, "Amid War and Urgent Need to Id Bodies, Evidence of Hamas's October 7 Rapes Slips Away," *The Times of Israel*, November 9, 2023, <https://www.timesofisrael.com/amid-27-war-and-urgent-need-to-id-bodies-evidence-of-hamas-october-7-rapes-slips-away> (נדלה ב-7 באוקטובר 2024). קיים דיווח פומבי אחד בלבד של ניצולת אלימות מינית שבוצעה במהלך המתקפה ב-7 באוקטובר, וראו Laura-Maï Gaveriaux, "Ils ont arrêté lorsqu'ils m'ont crue morte": le calvaire d'Esther, violée et mutilée par les terroristes du Hamas" *Le Parisien*, November 26, 2023, <https://www.leparisien.fr/international/israel/israel-le-calvaire-desther-violee-et-mutilee-par-les-terroristes-du-hamas-26-11-2023-MK5HBAQRRZHENBBFEFOI6NDVWI.php> (נדלה ב-12 בפברואר 2024).

תפיסת בני ערובה

הוועד הבינלאומי של הצלב האדום מגדיר תפיסת בני ערובה כ"תפיסה, מעצר או החזקה אחרת של אדם (בן הערובה) בליווי איום להרוג, לפצוע או להמשיך להחזיק את אותו אדם כדי לאלץ צד שלישי לעשות או להימנע מלעשות כל מעשה, כתנאי מפורש או משתמע לשחרורו, לבטיחותו או לשלמו של בן הערובה". בני ערובה עשויים להיות אזרחים ואנשי צבא שנתפסו. תפיסת בני ערובה היא הפרה של דיני המלחמה ופשע מלחמה.

הנהגת חמאס אומרת שתפיסת בני ערובה עמדה במרכז תכניות התקיפה שלה. גדודי אל-קסאם וארגונים חמושים אחרים תפסו ב-7 באוקטובר 251 בני ערובה, לרבות 40 בני ערובה שנלקחו מפסטיבל המוזיקה סופרנובה ו-39 ילדים. נכון ל-1 ביולי 2024, 116 בני ערובה עדיין הוחזקו ברצועת עזה, בהם לפחות 42 הרוגים.

גדודי אל-קסאם וארגונים חמושים אחרים פרסמו סרטונים אחדים המציגים בני ערובה המבקשים להשתחרר ודורשים מממשלת ישראל לפעול כדי להבטיח את שחרורם. שידור הסרטונים הללו, שבהם נראים אנשים המוחזקים בשבי, הוא בגדר יחס לא אנושי המגיע לכדי פשע המלחמה של "פגיעה חמורה בכבוד האישי".

ביזה והרס רכוש

ביזה מוגדרת כלקיחת רכוש פרטי בכוח. ביזה, וכמוה גם השמדת רכוש ללא הצדקה צבאית, הן פשעי מלחמה.

לוחמים פלסטינים ואנשים לא חמושים – חלקם אולי אזרחים מרצועת עזה – גנבו מבתים במהלך המתקפה ב-7 באוקטובר. בכמה מקרים הם דרשו כסף וחפצים אחרים מאזרחים שהסתתרו בבתיהם.

פשעים נגד האנושות

ארגון Human Rights Watch הגיע למסקנה כי הארגונים הפלסטיניים החמושים שהיו מעורבים במתקפה ב-7 באוקטובר ביצעו התקפה נרחבת שכוונה נגד אוכלוסייה אזרחית, כמשמעות המונח בהגדרה לפשעים נגד האנושות. קביעה זו מבוססת על האתרים האזרחיים הרבים ששימשו כמטרה לביצוע הפשעים. המתקפה שכוונה נגד האוכלוסייה האזרחית אף הייתה שיטתית, כפי שעולה מהתכנון שהוביל לביצוע הפשעים. כמו כן הגיע ארגון Human Rights Watch למסקנה כי מעשי הפשע האלה – הרג אזרחים ותפיסת בני ערובה – היו מטרות מרכזיות של המתקפה המתוכננת, ולא מעשים שבוצעו באופן מאולתר, או עקב שיבוש בתכנית, או כמעשים מבודדים, למשל כמעשים שבוצעו רק בידי פלסטינים מרצועת עזה שאינם משתייכים לשום ארגון; מכאן שיש ראיות מוצקות למדיניות ארגונית של ביצוע מעשים רבים שהם בגדר פשעים נגד האנושות.

לפיכך, היות שב-7 באוקטובר 2023 בוצעה התקפה שכוונה נגד אוכלוסייה אזרחית, ואשר כללה רצח אזרחים ותפיסת אזרחים כבני ערובה – כליאה המפרה את כללי היסוד של המשפט הבינלאומי – מעשים אלה מגיעים לכדי פשעים נגד האנושות.

על סמך הראיות המוצגות בדו"ח זה, ארגון Human Rights Watch קורא לחקירת פשעים נוספים נגד האנושות, לרבות רדיפה של כל קבוצה הניתנת לזיהוי על בסיס של גזע, לאום, מוצא אתני או דת; אונס כל צורה אחרת של אלימות מינית, שחומרתה דומה; והשמדה. כל אלה מגיעים לכדי פשעים נגד האנושות אם הם עונים להגדרות המתאימות של פשעים אלה ואם הם בוצעו כחלק מ"התקפה" המכוונת נגד אוכלוסייה אזרחית.

ארגונים פלסטיניים חמושים האחראים להפרות

ראיות שנאספו ונותחו בידי Human Rights Watch, לרבות הצהרות של עדים, הצהרות של בכירי חמאס ותוכן מאומת מסרטוני וידיאו ורשתות חברתיות, מוכיחות שהמתקפה ב-7 באוקטובר אורגנה ותוכננה זמן רב מראש. גם דפוסי ההתנהגות העקביים של הלוחמים במהלך ההתקפות, וכן חימושם, רכביהם ולבושם, מצביעים על רמה גבוהה של תכנון וארגון.

ארגון Human Rights Watch הצליח לאמת שארגונים פלסטיניים חמושים שונים השתתפו במתקפה, על פי סרטים שקשרו הלוחמים סביב ראשיהם כדי להצהיר על השתייכותם לארגון מסוים ועל פי פוסטים שארגונים חמושים פרסמו בערוצי הטלגרם שלהם ובהם הם נטלו אחריות למעשיהם, לרבות מעשי התעללות.

ארגון Human Rights Watch מצא ראיות מוצקות להשתתפותם של לפחות חמישה ארגונים פלסטיניים חמושים מרצועת עזה בהתקפות: הזרוע הצבאית של חמאס, גדודי אל-קסאם; הזרוע הצבאית של הג'יהאד האסלאמי הפלסטיני, פלוגות אל-קודס; הזרוע הצבאית של החזית הדמוקרטית לשחרור פלסטין, גדודי ההתנגדות הלאומית או כוחות עומר אל-קאסם; הזרוע הצבאית של החזית העממית לשחרור פלסטין, גדודי החלל אבו עלי מוסטפא; וגדודי חללי אל-אקצא, שהיו קשורים בעבר לסיעה הפוליטית של פת"ח.

דבר השתתפותם של ארגונים אלה אושר במידה רבה באמצעות ניתוח מפורט של התוקפים שתועדו בסרטונים שצולמו במהלך ההתקפות, לרבות סרטונים ממצלמות אבטחה וממצלמות-גוף שבהם נראים תוקפים לראשיהם סרטים בצבעים המשויכים לארגונים חמושים ספציפיים, וכן באמצעות זיהוי של ערוצי הרשת החברתית טלגרם השייכים לארגונים חמושים ספציפיים ובהם פורסם תיעוד של הפרות בלויית כיתובים שבהם הארגונים נטלו על עצמם אחריות למעשים שהוצגו.

כל הארגונים הללו היו חברים ב"חדר המבצעים המשותף" ברצועת עזה שעסק באימונים, בתכנון ובביצוע פעולות מזוינות נגד ישראל בתקופות של הסלמה במעשי האיבה.

גדודי אל-קסאם הובילו את המתקפה והיו הארגון החמוש הפעיל ביותר ב-7 באוקטובר. הם פרצו 10 מתוך 12 הפרצות במכשול הפיזי החוצץ בין רצועת עזה לישראל. פרצות אלה תועדו בידי ארגון Human Rights Watch. נוכחותם של לוחמים בגדודי אל-קסאם תועדה בלפחות 14 מקומות שונים בדרום ישראל, בסרטונים מאומתים שבהם הם נראים בעת שתפסו בני ערובה והרגו אזרחים ואנשי כוחות הביטחון של ישראל.

מהתיעוד שנותח גם עולה כי גדודי אל-קסאם והארגונים החמושים האחרים שהיו מעורבים במתקפה תיאמו את מעשיהם עם אנשים הנראים כאזרחים פלסטיניים מרצועת עזה ושילבו אותם במתקפה, שבמהלכה אנשים אלה ביצעו הפרות בשיתוף עם הכוחות החמושים.

תגובת חמאס להאשמות בדבר הפרות של המשפט הבינלאומי

ב-14 באפריל 2024 הגיב חמאס במכתב בן תשעה עמודים על שאלות שהציג בפניו ארגון Human Rights Watch ב-28 בפברואר. המכתב מצורף לדו"ח זה כנספח ומצוטט לאורכו. הטענות העיקריות המופיעות במכתב הן: הזרוע הצבאית של הארגון, גדודי אל-קסאם, תכננה את המבצע הנקרא "מבצע מבול אל-אקצא", והובילה את המתקפה ב-7 באוקטובר; "חמאס מחויב לכבד את המשפט הבינלאומי ואת משפט זכויות האדם"; "[ארגון] גדודי אל-קסאם הנחה את אנשיו ולוחמיו בבירור לא לתקוף אזרחים"; לארגון יש "דוקטרינה צבאית של הימנעות מפגיעה באזרחים".

בביצוע חלק מההפרות האשים חמאס פלסטינים מרצועת עזה שאינם משויכים לשום ארגון ושלדבריו ניצלו את ההזדמנות של פריצת המכשול וחצו את הגבול: "אנשים מיהרו החוצה, יחד עם ארגונים

פלסטיניים שלא השתתפו במבצע הצבאי, והדבר גרם לכאוס בשטח ושינה את התכנית לניהול מבצע נגד מטרות צבאיות". חמאס הוסיף כי לאחר שהמתקפה הראשונית, המתוכננת, יצאה לפועל, "השלב הבא, שבו תושבים מרצועת עזה וכוחות חמושים הסתערו פנימה ללא תיאום עם חמאס, הוביל לטעויות רבות".

כמה ממנהיגי חמאס דיברו בפומבי על המתקפה ב-7 באוקטובר, ובין השאר הם שיבחו את המבצע בכללותו באותו יום אך ניסו לבדל את הארגון מההפרות שבוצעו. לשכת התקשורת של חמאס פרסמה ב-21 בינואר 2024 מסמך באנגלית שכותרתו "הסיפור שלנו... מבצע מבול אל-אקצא"; המסמך קובע כי התקיפות כווננו רק לאתרים צבאיים ישראלים וכי הלוחמים נמנעו מפגיעה באזרחים, והוא נתלה בכאוס שנוצר במקומות הפריצה של הגדר.

ארגון Human Rights Watch מצא כי בהתבסס על המידע המוצג בדו"ח זה, טענת חמאס כי ב-7 באוקטובר כוחותיו לא ביקשו לפגוע באזרחים ישראלים היא שקר; למעשה, פגיעה זו הייתה מלכתחילה חלק מתכניתו. מדיווחים שמסרו ניצולים ומתצלומים וסרטונים מאומתים מההתקפות, שבהם נראים לוחמים פלסטינים כשהם מחפשים אחר אזרחים והורגים אותם באתרי המתקפה השונים, החל מרגיעה הראשונים, עולה כי ההרג המכוון של האזרחים ותפיסת האזרחים כבני ערובה תוכננו מראש ותואמו היטב.

מותם של אזרחים בחילופי אש

אזרחים אחדים שנפגעו ב-7 באוקטובר נורו במהלך הלחימה בין הכוחות המזוינים של ישראל ללוחמים פלסטינים.⁹ כמה הרוגים ופצועים נפגעו ככל הנראה בעת שהוחזקו במשמורת כבני ערובה בידי כוחות פלסטיניים.

בשעת כתיבת דו"ח זה מתנהלים עדיין תחקירים ממשלתיים בנוגע לתרומתם של הכוחות המזוינים של ישראל להרג אזרחים במהלך המתקפה.

מדיווחים בתקשורת הישראלית עולה שכוחות ישראלים שהגיבו למתקפה פצעו או הרגו כמה אזרחים במהלך התקפות על לוחמים פלסטינים בסמוך לגדרות החוצצות בין רצועת עזה לישראל.¹⁰ הצבא הישראלי חקר מקרה אחד והגיע למסקנה שכוחותיו הרגו אזרחית ישראל שנלקחה כבת ערובה, סמוך לגבול שבין עזה לישראל.¹¹

לארגון Human Rights Watch ידוע על לפחות שתי תקריות שבהן נראה כי לוחמים פלסטינים השתמשו באזרחים כבמגן אנושי. שימוש במגינים אנושיים הוא הפרה של דיני המלחמה ופשע מלחמה.

חילוף הגופות

היקפו ועוצמתו של ההתקפות שביצעו הארגונים הפלסטיניים החמושים ושל הלחימה שלאחר מכן, חטיפתם של עשרות בני ערובה לעזה, מספר הגופות והפצועים שהיו פזורים על פני שטח נרחב – כל אלה

⁹ אילנה קוריאלי, "לקחו אותי בשדות לעזה, הייתי מלאת דם, עשיתי את עצמי מתה: נעמית שרדה את הטבח בניר עוז", *Ynet*, 10 באוקטובר 2023, <https://www.ynet.co.il/news/article/skuyf2mzt> (נדלה ב-22 ביוני 2024).

¹⁰ רונן ברגמן, יואב זייתון, "השעות הראשונות של שבת השחורה", *ynet*, 12 בינואר 2024, <https://w.ynet.co.il/yediot/7-days/time-of-darkness> (נדלה ב-12 בפברואר 2024); רונן ברגמן, יואב זייתון, "ההוראה: למנוע ממחבלים לחזור לעזה 'בכל מחיר', גם אם יש איתם חטופים", *ynet*, 10 בינואר 2024, <https://www.ynet.co.il/news/article/yokra13754368> (נדלה ב-22 ביוני 2024); רונן ברגמן, יואב זייתון, "השעות הראשונות של שבת השחורה", *ynet*, 12 בינואר 2024, <https://w.ynet.co.il/yediot/7-days/time-of-darkness> (נדלה ב-12 בפברואר 2024).

¹¹ "ממצאי התנהלות חיל האוויר בזמן חטיפת אפרת כ"ץ ז"ל ב-7 באוקטובר", העמוד הרשמי של צה"ל, 4 במאי 2024, <https://www.idf.il/190673> (נדלה ב-13 ביוני 2024).

הקשו מאוד על הרשויות הישראליות, שביקשו לחלץ את הגופות ולזהותן במהירות. המספר הראשוני של אזרחים שהוכרזו כהרוגים הופחת מאוחר יותר, והרשויות הישראליות מייחסות זאת לקושי בזיהוי שרידים אנושיים שנמצאו ובהכרעה אם הם שרידים של קורבנות או שרידים של תוקפים.

ב-7 באוקטובר, הרשויות הישראליות העניקו עדיפות נמוכה לאיסוף ראיות פורנזיות. הדבר מעורר קושי בבירור היקפן ואופיין המדויק של ההפרות שבוצעו. אנשי זק"א, ארגון-גג של צוותי חירום קהילתיים הפועלים בישראל בהתנדבות, הגיעו לאתרים זמן קצר לאחר שהותקפו, ובכמה מקרים אף במהלך ההתקפות, כאשר הצבא הגיע למקום. אנשי זק"א אספו רבות מהגופות מאתרי המתקפה. בהתאם להלכה היהודית, הם העניקו עדיפות לשימור שרידי אדם של יהודים ולזיהוי ההרוגים, כדי לאפשר למשפחות לקבור את יקיריהן במהירות ובכבוד על פי ההלכה. השרידים הוכנסו לשקי גופות והועברו לבסיס הצבאי שורה, ולאחר מכן הרשויות מסרו אותם למשפחות, לקבורה.

בעקבות המתקפה

בתוך כמה ימים לאחר המתקפה של הארגונים הפלסטיניים החמושים ניתקו הרשויות הישראליות את אספקת השירותים החיוניים, ובהם מים וחשמל, לאוכלוסייה של רצועת עזה, ומנעו הכנסה של סחורות מכל סוג שהוא, פרט לזרזיף דק של דלק וסיוע הומניטרי – מעשים המגיעים לכדי פשעי מלחמה.¹² מיד לאחר ההתקפות בדרום ישראל פתחו כוחות ישראליים בהפצצה אווירית כבדה, ואחר כך גם בפלישה קרקעית; אלה נמשכות עד היום, והן הופכות חלקים נרחבים מרצועת עזה לעיי חורבות.¹³ כוחות ישראליים היו אחראים למספר לא ידוע של התקפות חסרות הבחנה שבוצעו שלא כדין וגרמו לעקירת רובה המכריע של אוכלוסיית הרצועה. על פי משרד הבריאות של עזה, למעלה מ-37,900 פלסטינים, רובם אזרחים, נהרגו בין 7 באוקטובר 2023 ל-1 ביולי 2024.¹⁴ המתקפה ב-7 באוקטובר אינה יכולה להצדיק את מעשי הזוועה ופשעי המלחמה שביצעו הכוחות הישראליים ברצועת עזה, ממש כשם ששום מעשה, מדיניות או פשע שניתן לייחס לרשויות הישראליות אינם יכולים להצדיק את ההרג הבלתי חוקי, ההתעללות, תפיסת בני הערובה והפשעים האחרים שביצעו גדודי אל-קסאם וארגונים פלסטיניים חמושים אחרים בישראל ב-7 באוקטובר.

קהילותיהם של ניצולי המתקפות ב-7 באוקטובר נותרו מרוסקות. רותם הולין מכפר עזה, שעברה עם שני ילדיה הקטנים לבית מלון המשמש כמקום מגורים זמני, תיארה בסוף אוקטובר את השפעת ההתקפה על קיבוצה:

עברנו גיהינום, ובמשך 32 שעות לא ידענו מה קורה למשפחות, לחברים ולשכנים שלנו. עכשיו נצטרך לבנות לעצמנו בתים חדשים – לא נשאר כלום. אני לא יכולה אפילו לחשוב על לגור ליד רצועת עזה כי אני לא יכולה לדמיין שאעבור את זה שוב. מעולם לא חשבנו שזה יקרה. כל אדם שאתה רואה [במלון] שבור. כל אחד מהם איבד כנראה את אחד החברים הכי טובים שלו או בן משפחה. כולם עוברים מהלוויה להלוויה ומסתכלים על שם אחר של הרוגים, שם אחר שם שם

¹² ארגון Human Rights Watch, הודעה לעיתונות, "ישראל: המצור הבלתי-חוקי על רצועת עזה קטלני עבור ילדים", 18 באוקטובר 2023, <https://www.hrw.org/he/news/2023/10/18/israel-unlawful-gaza-blockade-deadly-children>; ארגון Human Rights Watch, הודעה לעיתונות, "ניתוק אספקת המים בידי הרשויות הישראליות מוביל למשבר של בריאות הציבור ברצועת עזה", 16 בנובמבר 2023, <https://www.hrw.org/he/news/2023/11/16/israeli-authorities-cutting-water-leading-public-health-crisis-gaza>; ארגון Human Rights Watch, הודעה לעיתונות, "חסימת הסיוע לרצועת עזה: ממשלת ישראל ממשיכה להקשות על העברת סיוע הומניטרי הנחוץ נואשות", 30 באוקטובר 2023, <https://www.hrw.org/he/news/2023/10/30/gazas-blocked-relief>

¹³ Escalation in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #1 as of 18:00, 7 October 2023, Situation Overview, OCHA, <https://www.unocha.org/publications/report/occupied-palestinian-territory/escalation-gaza-strip-and-israel-flash-update-1-1800-7-october-2023> (נדלה ב-2 ביוני 2024).

¹⁴

Palestinian Ministry of Health/Gaza post to Facebook, July 1, 2024, <https://www.facebook.com/MOHGaza1994/posts/798315762473368> (accessed July 3, 2024).

אנשים שנחטפו לרצועת עזה. המוח שלנו אפילו לא עיבד את האובדן הזה במלואו. אנחנו צריכים לספר לילדים שלנו שיש להם חברים ומורים שלעולם לא יחזרו. הבן שלי סיפר לי לאחרונה שאבא של אחד החברים שלו נורה למוות, וכך גם אמא של חבר אחר.¹⁵

על כל הצדדים לעימות המזוין ברצועת עזה ובישראל לציית באופן מלא למשפט ההומניטרי הבינלאומי. על הארגונים הפלסטיניים החמושים ברצועת עזה לשחרר לאלתר וללא תנאים אזהרה המוחזקים כבני ערובה. עליהם לנקוט אמצעי ענישה הולמים נגד חברי ארגונים חמושים האחראים לפשעי מלחמה, ולהעביר כל אדם שבית הדין הפלילי הבינלאומי יוציא נגדו צו מעצר, לצורך העמדה לדין.

על איראן, טורקיה, קטאר ומדינות אחרות שיש להן קשרים עם חמאס, עם הזרוע הצבאית שלו ועם הארגונים החמושים האחרים שהיו מעורבים במתקפה, לפעול לשחרור המייד של האזרחים שעדיין מוחזקים כבני ערובה. על מדינות המספקות נשק לארגונים הפלסטיניים החמושים שהשתתפו במתקפה, לרבות איראן, להשעות את העברת הנשק כל עוד ממשיכים ארגונים אלה לבצע הפרות של דיני המלחמה בלי שאיש ייתן על כך את הדין.

כדי לאפשר תיעוד בלתי תלוי של הפרות שביצעו כל הצדדים, על הרשויות הישראליות והפלסטיניות ועל הארגונים החמושים לשתף פעולה עם ועדת החקירה של האו"ם, עם בית הדין הפלילי הבינלאומי, עם הליכים מיוחדים רלוונטיים של האו"ם ועם ארגוני זכויות אדם עצמאיים, ולאפשר לכל אלה גישה חופשית לכל שטח ישראל ולשטח הפלסטיני הכבוש.

¹⁵ ראיון שערך ארגון Human Rights Watch עם רותם הולין, שפיים, 20 באוקטובר 2023.

המלצות

מאז המתקפה ב-7 באוקטובר והפעולות הצבאיות המתמשכות של ישראל ברצועת עזה פרסם ארגון Human Rights Watch דיווחים רבים הכוללים המלצות לרשויות הישראליות ולקהילה הבינלאומית.¹⁶ ההמלצות הנכללות בדו"ח הנוכחי נובעות מהמחקר של ארגון Human Rights Watch על המתקפה ב-7 באוקטובר ועל הפרות של המשפט הבינלאומי במהלכה.

לחמאס, לגדודי אל-קסאם ולארגונים פלסטיניים חמושים אחרים שהשתתפו במתקפה ב-7 באוקטובר

- לפרסם רשימה מלאה של כל האנשים המוחזקים בידיהם כבני ערובה ושל הגופות המוחזקות בידיהם ;
- לשחרר לאלתר את כל האזרחים המוחזקים כבני ערובה ;
- כל עוד הם מחזיקים בבני ערובה, לוודא שבני הערובה זוכים כולם ליחס אנושי ; שהם מוחזקים בתנאים אנושיים ויש להם גישה לטיפול רפואי הולם, למזון ולמחסה ; ושהם מורשים לעמוד בקשר עם משפחותיהם תוך שמירה על פרטיותם ולקבל ביקורים מטעם סוכנות הומניטרית חסרת פניות ;
- להבטיח שכל בני הערובה שנשקף להם סיכון מוגבר, לרבות אנשים מבוגרים, ניצולי אלימות מינית ומי שנפצעו או זקוקים לטיפול רפואי כזה או אחר, יקבלו מיד גישה לטיפול ולשירותים הולמים ומתאימים ושחרורם יתועדף, כדי לאפשר להם גישה לשירותים רפואיים, לתמיכה פסיכו-סוציאלית ולטיפול נפשי ;
- להפסיק לאלתר את ההתקפות הבלתי חוקיות, לרבות התקפות חסרות הבחנה והתקפות המכוונות אל אזרחים, ובכלל זה שיגור רקטות ופריטי תחמושת לא מונחים אחרים לעבר מרכזי אוכלוסייה ישראלים ;
- לנקוט צעדי ענישה הולמים נגד אלה מאנשיהם האחראים לביצוע הפרות חמורות של המשפט הבינלאומי או למתן הוראות לביצוען ;
- לשתף פעולה עם רשויות בינלאומיות, לרבות בית הדין הפלילי הבינלאומי (ICC), ועדת החקירה של האו"ם, משרד הנציב העליון לזכויות האדם של האו"ם ומנגנונים ומומחים רלוונטיים אחרים של האו"ם, בין השאר כדי להבטיח עשיית צדק ומתן פיצויים לקורבנות של פשעים שבוצעו במהלך המתקפה ב-7 באוקטובר ;

¹⁶ ארגון Human Rights Watch, הודעה לעיתונות, "יש להשעות העברת נשק לישראל ולארגונים פלסטיניים חמושים", 6 בנובמבר 2023, <https://www.hrw.org/he/news/2023/11/06/suspend-arms-israel-palestinian-armed-groups>; ארגון Human Rights Watch, הודעה לעיתונות, "ישראל אינה מציינת לצו בית הדין הבינלאומי לצדק בעתירה בדבר רצח עם", 26 בפברואר 2024, <https://www.hrw.org/he/news/2024/02/26/israel-not-complying-world-court-order-genocide-case>.

- לספק פיצוי מהיר והולם לקורבנות ולמשפחותיהם בגין מעשי הרג ופציעה, בגין מעשי אלימות מינית ובגין נזק שנגרם לרכוש עקב התקפות בלתי חוקיות.

לרשויות הפלסטיניות

- לקרוא בפומבי לכל הארגונים המחזיקים באזרחים כבני ערובה ברצועת עזה לשחררם ;
- לערוך חקירות שקופות, אמינות וחסרות פניות בנוגע לטענות שנמצאו מהימנות בדבר הפרות של דיני המלחמה שביצעו אנשים הנתונים לסמכותן, לרבות ההפרות המפורטות בדו"ח זה, ולהעמיד לדין בהליכים הוגנים ושקופים את מי שנגדם קיימים חשדות מבוססים למעורבות בהפרות, בכל הדרגים ;
- לפרסם את ממצאי החקירות, גם בכל הנוגע למטרות הצבאיות, אם היו כאלה, שאליהן כוונו התקפות שהביאו לפגיעה באזרחים והתקפות שפגעו במישרין או בעקיפין בתשתיות אזרחיות ובאובייקטים מוגנים אחרים ;
- לשתף פעולה עם רשויות בינלאומיות, לרבות בית הדין הפלילי הבינלאומי, ועדת החקירה של האו"ם, משרד הנציב העליון לזכויות האדם של האו"ם ומנגנונים ומומחים רלוונטיים אחרים של האו"ם, בין השאר כדי להבטיח עשיית צדק ומתן פיצויים לקורבנות של פשעים שבוצעו במהלך ההתקפות ב-7 באוקטובר, לרבות מעשי אלימות מינית ומגדרית ;
- להימנע משיתוף פעולה או תיאום עם ארגונים חמושים שבנוגע להם נמצא באופן מהימן כי ביצעו הפרות שיטתיות של המשפט הבינלאומי נגד אזרחים, ומתמיכה בארגונים אלה – ובייחוד גדודי אל-קסאם, פלוגות אל-קודס, גדודי ההתנגדות הלאומית או כוחות עומר אל-קאסם, גדודי החלל אבו עלי מוסטפא וגדודי חללי אל-אקצא ;
- לגנות בפומבי את כל ההתקפות על אזרחים שהיו מכוונות נגדם, חסרות הבחנה או בלתי חוקיות מסיבות אחרות.

לממשלת ישראל

- להבטיח שכל החקירות בדבר ההפרות שבוצעו ב-7 באוקטובר, ובייחוד חקירות העוסקות במעשי אלימות מינית ומגדרית, מעמידות במרכזן את הקורבנות, תוך הכרה מלאה של פרקטיקות מיטביות, מתן כבוד לאוטונומיה ולפרטיות של הקורבנות ושל בני משפחותיהם והנגשת שירותי תמיכה וסיוע מקיפים לניצולים;¹⁷

Handbook for United Nations Field Missions on Preventing and Responding to Conflict-Related ¹⁷ Sexual Violence, *United Nations Department of Peace Operations*, August 2020, <https://www.un.org/sexualviolenceinconflict/wp-content/uploads/2020/06/2020.08-UN-CRSV-Handbook.pdf> (accessed June 24, 2024).

- לחלוק עם גופים בינלאומיים, לרבות בית הדין הפלילי הבינלאומי, ועדת החקירה של האו"ם והנציב העליון של האו"ם לזכויות האדם, כל ראייה המתגלה בנוגע להפרות שביצעו ארגונים פלסטיניים חמושים הקשורים להתקפות ב-7 באוקטובר, באופן המתיישב עם זכויות הקורבנות, ובהן הזכות לפרטיות, לשם קידום מתן דין וחשבון.
- לשתף פעולה עם בית הדין הפלילי הבינלאומי, עם ועדת החקירה של האו"ם, עם משרד הנציב העליון לזכויות האדם של האו"ם, עם מנגנונים ומומחים רלוונטיים אחרים של האו"ם ועם ארגוני זכויות אדם עצמאיים, ולהעניק להם גישה חופשית לכל שטח ישראל ולכל השטח הפלסטיני הכבוש;
- להמשיך לוודא שלכל ניצולי המתקפה ב-7 באוקטובר או ההפרות שבוצעו לאחר מכן, בעת שהוחזקו כבני ערובה, ובייחוד לילדים, ולכל ניצולי האלימות המינית והמגדרית, תהיה גישה מיידית ומתמשכת לשירותים מקיפים והולמים, לרבות תמיכה פסיכו-סוציאלית, טיפול רפואי או איסוף ושימור ראיות, וכי השירותים יסופקו באופן המציב את הניצולים במרכז, תוך שמירה על סודיות וכיבוד האוטונומיה שלהם ופרטיותם;
- לנהוג בכל הפלסטינים העצורים בחשד להשתתפות בהתקפות ב-7 באוקטובר בהתאם למשפט ההומניטרי ולמשפט זכויות האדם, בין השאר באמצעות הימנעות מכל סוג של התעללות במהלך חקירה, מתן מידע עדכני למשפחות על מיקומו של בן משפחתם המוחזק במשמורת, מתן אפשרות לעמוד איתו בקשר ישיר והבטחת ערבויות להליך הוגן לכל העצירים.

למועצת הביטחון של האו"ם

- לדרוש גישה חופשית לכל רחבי ישראל והשטח הפלסטיני הכבוש עבור בית הדין הפלילי הבינלאומי, ועדת החקירה של האו"ם, משרד הנציב העליון לזכויות האדם של האו"ם, מנגנונים ומומחים רלוונטיים אחרים של האו"ם וארגוני זכויות אדם עצמאיים החוקרים את האירועים ב-7 באוקטובר ובמהלך מעשי האיבה שלאחר מכן בין כוחות ישראליים לארגונים פלסטיניים חמושים.

למזכ"ל האו"ם

- לכלול את הארגונים הפלסטיניים החמושים שהשתתפו בהתקפות על ילדים ברשימת המבצעים של הפרות חמורות נגד ילדים, שתצורף לדו"ח השנתי שלו למועצת הביטחון של האו"ם לשנת 2024 על ילדים במצבי סכסוך מזוין, בגין הפרות הכוללות חטיפה, הרג והטלת מומים.

לכל המדינות

- להטיל או להתיר על כנן סנקציות ממוקדות, לרבות הקפאת נכסים ואיסורי נסיעה, נגד נושאי משרות וגופים האחראים להפרות חמורות ומתמשכות, ובתוך כך לוודא שצעדים אלה אינם פוגעים באזרחים ובארגונים לא ממשלתיים העוסקים בפעילות שמוקנית לה הגנה בינלאומית, ברצועת עזה ובחלקים אחרים של פלסטין. יש לאפשר לכל מי שננקטו נגדו סנקציות לערער על החלטות כאלה במסגרת הליכים הוגנים ומהירים שינוהלו בבתי משפט עצמאיים ובידי שופטים עצמאיים;
 - להשעות אספקת נשק וסיוע צבאי לארגונים הפלסטיניים החמושים שיש נגדם חשדות מבוססים למעורבות בהפרות חמורות, כל עוד הם מבצעים בשיטתיות הפרות המגיעות לכדי פשעי מלחמה ואולי אף לכדי פשעים נגד האנושות, בלי לתת על כך את הדין;
 - לחקור ולהעמיד לדין את אלה שיש נגדם חשדות מבוססים למעורבות בפשעים בינלאומיים שבוצעו כחלק מהמתקפה ב-7 באוקטובר, מכוח עקרון סמכות השיפוט האוניברסלית ובהליכים הוגנים ושקופים, בהתאם לסטנדרטים הבינלאומיים של הליך הוגן.
 - לתמוך בחקירות של האו"ם בנושא המתקפה ב-7 באוקטובר ולדחוק בארגונים הפלסטיניים החמושים המעורבים ובישראל לשתף פעולה עם בית הדין הפלילי הבינלאומי, עם ועדת החקירה של האו"ם, עם משרד הנציב העליון לזכויות האדם של האו"ם, עם מנגנונים ומומחים רלוונטיים אחרים של האו"ם ועם ארגוני זכויות אדם עצמאיים.
 - להגן על עצמאות בית הדין הפלילי הבינלאומי ולגנות בפומבי מאמצים להטיל אימה או להתערב בעבודה של בית הדין, של נושאי משרות בבית הדין ושל מי שמשתפים פעולה עם מוסד זה;
 - להביע תמיכה בכל צווי המעצר שבית הדין הפלילי הבינלאומי עשוי להוציא, להתחייב לפעול להבטחת ביצועם ולדחוק ברשויות הפלסטיניות והישראליות לשתף פעולה עם בית הדין;
 - לתמוך במנגנוני צדק עצמאיים;
 - לדרוש גישה חופשית לכל רחבי ישראל והשטח הפלסטיני הכבוש עבור חוקרים מטעם מנגנוני האו"ם, מנגנונים בינלאומיים לעשיית צדק וארגוני זכויות אדם עצמאיים, הבוחנים את האירועים ב-7 באוקטובר ובמהלך מעשי האיבה שלאחר מכן בין כוחות ישראליים לארגונים פלסטיניים חמושים.
- לממשלות איראן, טורקיה, מצרים, קטאר ומדינות-מפרץ אחרות שיש להן קשרים עם גדודי אל-קסאם ועם ארגונים חמושים אחרים ברצועת עזה שהשתתפו במתקפה, או שביכולתן להשפיע על ארגונים אלה
- למנף את השפעתן על ארגונים פלסטיניים חמושים המחזיקים באזרחים כבני ערובה כדי לפעול לשחרורם המיידים, ללא תנאים כלשהם.
 - למנף את השפעתן על ארגונים פלסטיניים חמושים שהשתתפו במתקפה ב-7 באוקטובר, ובהתקפות אחרות על אזרחים, כדי שיכבדו את המשפט ההומניטרי הבינלאומי, ובייחוד את סעיף



יולי 2024

3 המשותף לארבע אמנות ג'נבה משנת 1949, בהתאם להתחייבויותיהן על פי סעיף 1 המשותף לארבע האמנות.